

Tingárið 1994 er av

Um einki óvanligt hendir sum krevur eykatingsetu, verður farið undir nýtt tingár á ólavssøku, tá nýggja tingskipanin verður tikin í nýtslu

Í seinastu tingsetu hava nóg mál verið fyrri, og millum teirra hava eisini verið stórmál, sum hava verið ógvuliga tíðarkrevjandi.

Tilsamans eisini 186 tingmál hava fingið viðgerð hetta tíðarskeið. Av hesum komu fyra mál ikki aftur úr nevnd og onnur eru tikin aftur. Tilsamans vóru góð 170 mál endaliga avgreidd.

Eyðkenni fyrri tingsetuni var at hon endaði við tveim stórmálum, um bankamálið og lógini um vinnuligan fiskiskap.

Spennin heldur sár til tað síðsta, tí aftrat hesum kom stórmálið um at kanna óregluga politiska og umsitingarliga virksemd síðani 1980.

Nóg fólk undraðust á, hvussu høgar bylgurnar gingu í tingsalinum, tá Bjørn á Heygun, rættarformaður, vildi hava hetta málið fram henda kanning skal fara fram sambært grein 18 í heimastýris-lógini.

Allir flokkar lægdu málið fram í fjør heyst - Málið um at kanna óregluliga politiska og umsitingarliga virksemdin, var upprunaliga lagt fram av øllum flokkum á heysti í fjør.

Tá var málið beint í rættarnevndina, men nevndin legði ongantíð álit fram fyrr enn seinasta tingdag. Tað kravdi, at frákvæmtu gerast á tingi, henda dagin, sigur Marita Petersen.

- Hetta er á fyrsta sinni at grein 18 í heimastýrislógini hevur verið nýtt, og tað harmar meg, at betur umstøður at viðgerða so umráðandi mál ikki var til staðar. Bert 19 atkvøður vóru fyrri hesum uppskoti, sigur Marita Petersen.

Orðaskiftið gjerdist rættiligt harðligt, tá Bjørn á Heygun og aðrir tingmenn fóru at meta um, hvørt tingmenn vóru skikkaðir at

sita í slíkari nevnd, sum hesari.

Hoyrir ongastaðni heima

- Var tað sømilig atferð í tinginum henda dagin?

- Um tú hugsar um orðaskiftið, har nakrir tingmenn vóru tiknir fram um aðrir, og tosað var um, hvørt tingmenn høvdu eginleikar at sita í slíkari nevnd, so haldi eg tað vera burturvið. Allir

tingmenn, sum eru valdir á ting, eru eins væl skikkaðir at sita í slíkari nevnd. Tað hoyrir ongastaðni heima, at viðgerða tingfólk á henda hátt, sigur Marita Petersen.

Í nevndina, sum skal kanna politisku og umsitingarliga virksemd síðani 1980 komu: Atli Hansen, Helena Dam á Neystabø, Sverre Midjord, Jørgen Niclasen og Heini O. Heinesen.

Nýggja tingskipanin

Í hesi tingsetu var tingskipanin samtykt. Hon verður tikin í nýtslu á ólavssøku.

- Á tingi var funnist at, at vit høvdu havt ov litlar stundir at viðgerða hetta stórmál, og tí var samtykt, at nevndin við einum umbóði í hvørjum flokki, skuldi fylgja við skipanini og móguliga koma við uppskoti um broytingar, um tað gerst neyðugt, sigur Marita Petersen.

- Serliga áhugavert við nýggju tingskipanini er, at tingið velur tingformann og nevndir, sum verða sitandi valskendið út.

Á ólavssøku skulu eisini tær nýggju nevndirnar veljast, og tær verða aðrivið enn higartil, ikki bert tí tær sita fyrri alt valskendið, men eisini tí tær verða færri í tali.

Við hesi tingsetu, er tingárið 1994 endað, og um einki óvanligt hendir, sum krevur eyka tingsetu, so byrjar tingárið komandi á ólavssøku og varir til næstu ólavssøku.

Dagny

Føroyskan meirluta í nevndina

Á landsstýrisfunditýsdagin var samtykt at ganga tinginum á mæti í málinum, at fáa føroyskan meirluta í nevndina fyrri Fíggjargrunnin.

Edmund Joensen, lögmaður, segði á tíðindafundi henda dagin, at landsstýrið fór at taka málið upp við donsku stjórnina, undir komandi sáttmálasamráðingunum, sum væntandi vera í august mánaði í ár.

Eisini Javnaðarflokkurin hevur heitt á Landsstýrið um at fáa Richard Mikkelsen, formann í Fíggjargrunninum frá, men henda áheitan var ikki gingin á mæti. Lögmaður segði á fundinum, at meirluti var ikki í landsstýrinum fyrri uppskotinum hjá Javnaðarflokkinum.

Óhugsandi at formaður heldur fram

Av tí at Óli Jacobsen, landsstýrismaður, áður hevur tikið undir við Jóannes Eidesgaard, um ikki at sita við fundarborðið saman við Richard Mikkelsen, var Óli Jacobsen á tíðindafundinum spurður, um hann ikki framvegis helt fast við hesa avgerð?

Óli Jacobsen svaraði, at tá

Richard Mikkelsen nú var farin væl um tey 70 árin, var ikki hugsandi at hann fór at halda fram, eftir ársaðalfundin í Fíggjargrunninum til heystar.

Ilgruni um óregluligt virksemd

Í viðmerking til málið, sigur Marita Petersen, at javnaðarflokkurin tók spurningin um formannin í Fíggjargrunninum upp í februar mánaði í ár, av tí at nógvar upplýsingar komu fram um virksemd hjá grunnum, sum landsstýrið ikki visti um.

- Vit komu tí við uppskotinum um at fáa annan formann í grunnum, men illgruni um óregluligt virksemd varð kannað.

- Hetta var ikki gjørt fyrri at leggja Richard Mikkelsen undir nakað óregluligt, men meira fyrri at skapa álit á Fíggjargrunnin.

- Nú hevur landsstýrið so valt at taka allar spurningin um Fíggjargrunnin upp, men tað er bert at finnst at, at landsstýrið ikki hevur viðgjørt spurningin fyrr enn nú, tá ein loysn kortini verður funnin, sigur Marita Petersen í viðmerkingini.

Dagny

ALS og arbeiðspláss

Hóast tað gongur striltið at fáa gongd á arbeiðið í Føroyum, so er Óli Jacobsen, landsstýrismaður, bjartskygdur. Fólk nýtast heldur ikki at fara av landinum, sum óttast fyrri at detta úr Arbeiðsloysiskipanini, tí væntandi er nóg mikið av peningi í ár, og tí verður tíðin í skipanini helst longd

Týsdagin samtykti Landsstýrið, at taka 15 mió. krónur úr ábyrgdargrunninum til fíggjarlógina, sum skulu nýtast til ídnaðarfremjandi endamál.

Á tíðindafundi í Tinganesi í gjár, upplýsti Óli Jacobsen, landsstýrismaður, at peningurin skal nýtast til at stuðla ymsum tiltøkum, eitt nú eina fiskivinnuframsýning í Danmark, til stuðul innan alivinnuna o.s.fr., slík endamál, sum helst fóru at geva nýkur arbeiðspláss.

- Er tað ikki mætumikið framvegis at tosa um at stovna arbeiðspláss, tá vónirnar vóru, at tað kundi gerast eftir stuttari tíð?

- Tað er so smátt við at koma gongd á, men tað er drúgvat at biða, sigur Óli Jacobsen, sum ikki hevur mist mótið.

Einki ar reypa av

Vónirnar um at fáa alternativar vinnumøguleikar í Føroyum, eru tó ikki so bjartar, sum tær vóru í byrjanini. Eitt nú hevur tað vist seg, at elektronisk ídnaðurin ikki er so lættur at fáa hendavegin.

Tó eru fløgur gjørdar í alivinnuna fyrri at fáa hana lønsamari, og eitt fiskakassavirki í Suðuroy hevur fingið stuðul til prentamaskinu. Hetta eru smá virkir, sum tó geva nýkur arbeiðspláss - men fleiri smávirki gera tilsamans altíð mun, heldur Óli Jacobsen.

Framstig henda hinvegin í fiskivinnuni. Flakavirkið í Suðuroy verður nú latið upp aftur, og vónandi fáa umleið 100 fólk arbeiði, umframt at flakavirkið á Sandi nú letur upp, har brúk er fyrri umleið 40 fólkum, sigur Óli

Jacobsen.

Landsstýrismaðurin sig - ur annars, at arbeiðt verður við fleiri móguleikum, eitt nú við at fáa arbeiðið innan skipasmíð til Føroyar, eins og útlendskar feløg hava bjóðað sær til at fáa útlendskar fyrirkur at seta pening í virksemd í Føroyum.

Eingin dottur úr ALS í ár

- Er tí ikki ov seinur á sjóvarfallinum, tá fólk nú flýggja av landinum, tí tey eru bangin fyrri at detta úr ALS?

- Tað skulu fólk ikki vera. Fyribils verður eingin koyrdur úr ALS, tí stovnurin hevur nóg mikið av peningi hetta árið út. Tað at ALS hevur skerpað eftirlitið, hevur havt góða ávirkning. Kanningar vísa, at nóg mikið av peningi er til, og at

fólk vónandi kunnu vera í skipanini til 1. januar 1996, sigur Óli Jacobsen.

Á landsstýrisfunditýsdagin var eisini samtykt at ALS skal taka lán, so Samhaldsfasti kann fáa peningin aftur, sum ALS hevur lænt.

ALS lænti góðar 62 mió. krónur í Samhaldsfasti, sum eftir ætlan fer at virka 1. januar 1997.

Avgjørt er at ALS tekur vanligt lán í peningastovnunum, sum gongur yvir 10-15 ár.

Umframt hesa upphædd,

hevur Arbeiðsloysisskipanin 50 mió. krónur á fíggjarlógini í ár. Fyrstu ferð brúkt var av hesi konto, var 1. mai í ár.

- Eftir hesum at meta, hevur skipanin nóg mikið av peningi til at fólk kunnu verða verandi í skipanini hetta árið út, sigur Óli Jacobsen.

Arbeiðsloysisskipanin verður endurskoðað í ár.

Dagny